

LUNDS UNIVERSITET
Språk- och litteraturcentrum
Nordiska språk
Kandidatuppsats i svenska (språklig inriktning) SVE303

Våren 2007
Handledare: Eva Kärrlander

Replya? Varför svarar inte svenskar längre?

- en studie i användning av och attityder till anglicismer på ett svenskt företag

Elin Thorvinger

Innehållsförteckning

| | | |
|-----|---|----|
| 1 | Inledning | 3 |
| 1.1 | Syfte och frågeställningar | 3 |
| 1.2 | Disposition | 4 |
| 2 | Metod och material | 4 |
| 2.1 | Definition och avgränsning av ämnet | 6 |
| 2.2 | Bakgrund | 7 |
| 3 | Resultat av materialinsamlingen | 9 |
| 3.1 | Anglicismer i tal | 9 |
| 3.2 | Anglicismer i skrift | 11 |
| 3.3 | En jämförelse mellan anglicismer i tal och skrift | 16 |
| 4 | Resultaten av enkätundersökningen | 16 |
| 4.1 | Vilka ord är acceptabla och i vilka situationer? | 16 |
| 4.2 | Vilken stavning föredrogs? | 21 |
| 4.3 | Vilka ord eller uttryck anses acceptabla? | 24 |
| 4.4 | Vilka ord är upptagna i SAOL? | 26 |
| 4.5 | Stör det dig att folk använder anglicismer i tal/skrift? | 26 |
| 4.6 | Använder du dig av anglicismer? | 27 |
| 4.7 | Är det mer acceptabelt att använda anglicismer i tal än i skrift? | 28 |
| 4.8 | Positivt och negativt med anglicismer | 29 |
| 5 | Analys och diskussion | 30 |
| 6 | Avslutning | 32 |
| 7 | Källförteckning | 34 |
| 8 | Bilagor | 35 |
| 8.1 | Bilaga 1: Lista över alla ord, fraser och uttryck i tal | 35 |
| 8.2 | Bilaga 2: Lista över alla ord, fraser och uttryck i skrift | 40 |
| 8.3 | Bilaga 3: Enkäten | 44 |

1 Inledning

Mitt intresse för de engelska orden som importerats till vårt språk väcktes när jag satt på mitt arbete och en kollega vände sig om och frågade vad bestämd form plural var för ordet *issue*. Vi började ge förslag högt och andra kolleger inflikade: *issuen*, *issusna*, *issusenna* etc. Vilket som var det rätta alternativet var inte helt självklart för någon av oss. Detta har fått mig att reflektera över de konstiga böjningsmönster och nästan komiska former som ibland uppkommer på grund av det utbredda användandet av engelska bland svenskar i min arbetsmiljö, vilket i sin tur gjorde mig intresserad av engelska i svenska konversationer.

Svenska Akademiens Ordlista (SAOL 2006) definierar en anglicism som ett ”typiskt engelskt uttryck som förekommer i ett annat språk”. Ord eller fraser som är påverkade av engelska ord eller engelsk grammatik kan vara svåra att anpassa till svenskt böjningsmönster och kan ibland vara svåra att förstå. Anglicismer är särskilt vanliga inom relativt nya områden där engelska är det dominerande språket, såsom inom datorvärlden och inom mobiltelefoni.

1.1 Syfte och frågeställningar

Syftet med uppsatsen är att undersöka vilka och mängden av anglicismer som förekommer i kommunikation på svenska mellan svenskar på ett stort svenskt tekniskt företag med ett internationellt verksamhetsfält. Företaget har engelska som koncernspråk i tal och skrift, men på kontoret talar svenskar svenska sinsemellan.

Mina frågeställningar är:

- Vilka anglicismer förekommer på företaget i tal respektive i skrift?
- Vilka anglicismer är de mest frekventa?
- Vilken stavning föredrar informanterna?
- Är det någon skillnad på vilka ord som anses acceptabla i informellt/formellt tal?
- Är det någon skillnad på vilka ord som anses acceptabla i informell/formell skrift?
- Vilka är de anställdas attityder till anglicismer?
- Finns det attitydskillnader mellan män och kvinnor?
- Finns det attitydskillnader i de olika åldersgrupperna?
- Spelar anställningstiden på företaget någon roll när det gäller attityderna till anglicismer?

1.2 Disposition

Uppsatsen är indelad i tre huvudavsnitt: ett bakgrundsavsnitt, ett resultatavsnitt samt ett analys- och diskussionsavsnitt. I inledningen har jag presenterat uppsatsens ämne och syfte. Sedan följer metod och materialbeskrivning i kapitel 2 och i kapitel 2.2 kommer bakgrunden. I kapitel 3 beskriver jag resultatet av materialinsamlingen, dvs. i kapitel 3.1 de talade och i kapitel 3.2 de skrivna anglicismerna som jag påträffade på företaget. Resultaten från enkätfrågorna presenteras i kapitel 4. Analys och diskussion görs i kapitel 5 och kapitel 6 är avslutningen. Sist finns källförteckningen och bilagor där jag inkluderat alla insamlade ord och enkäten.

2 Metod och material

Materialinsamlingen utfördes genom ett flertal stickprov på företaget under tre arbetsveckor (15 dagar). Materialet är hämtat från situationer där enbart svenskspråkiga personer deltog. Insamlingen genomfördes på två sätt: från muntliga konversationer och skriftliga e-postkorrespondenser. Det insamlade materialet utgjorde grunden till en enkätundersökning bland företagets anställda om deras attityder till anglicismer.

Det muntliga materialet samlades in genom att jag lyssnade på samtal emellan personer och grupper, både i ett fritt forum i företagets kafeteria och på arbetsrelaterade möten. Jag tillbringade en timme vid fem olika tillfällen i kafeterian och fokuserade då på samtalen vid ett bord i taget och antecknade vad jag hörde. Veckan efter så erbjöd jag mig att ta anteckningar på fem stycken möten om en timme vardera. Under mötena skrev jag ner vilka anglicismer som förekom och även antalet gånger de förekom.

Det skriftliga underlaget inhämtades från mina egna arbetsrelaterade e-postkonversationer. Under 15 dagar antecknade jag alla anglicismer som användes i e-post som skickades, vidarebefordrades eller CC:ades till mig. Jag antecknade även antal förekomster av ett ord eller uttryck och stavning, t.ex. den försvenskade stavningen *mejl* eller engelska stavningen *mail*. Om det fanns förekomster av t.ex. svenska ord som *radera* och anglicismer som *deleta* antecknade jag dem för att jämföra dem med den relativa frekvensen av anglicismer och det svenska ersättningsordet.

De insamlade orden utgjorde sedan basen för en enkätundersökning om de anställdas attityder till anglicismer på sin arbetsplats. De variabler jag granskat i undersökningen är kön, ålder och arbetslängd på företaget. Åldersintervallerna var följande:

- 20–30 år
- 30–40 år
- 40–50 år

Anställningstiden på företaget var:

- <3 månader
- 3–6 månader
- 6 mån–1 år
- 1–1,5 år
- 1,5–2 år
- 2> år

På företaget anses de 3 första månaderna som inlärningsperiod. Upp till ett halvår betraktas sedan den anställde som ny och har en mentor men har börjat jobba självständigt. Efter ett halvår ska man kunna arbeta självständigt och man börjar få egna projekt. Sedan delades arbetstiden i enkäten in i 6 månadsintervaller upp till 2,5 år, dvs. 1-1,5 år, 1,5-2 år, och 2-2,5 år eller längre för att se om det fanns någon skillnad i attityd beroende på anställningstiden man arbetat på företaget.

Enkätens första del består av 20 ord som man skall ange om och i så fall när de är acceptabla. Alla 20 orden kommer från de ord jag samlat in på företaget, den ena hälften av orden var de mest frekventa, antingen i tal eller i skrift och ofta i båda, och den andra hälften var ord som förekom en gång till ett par gånger. Mittendelen berör stavning av orden och om man föredrar engelsk eller försvenskad stavning av de engelska orden. Enkätens sista del var öppnare frågor där man hade möjligheten att inte bara välja ja/nej, utan även kunde motivera varför. Enkäten avslutades med en öppen fråga där informanten hade tillfälle att resonera kring negativa/positiva tankar runt anglicismer. Svartalternativen till enkätfrågorna var fyra: informellt/formellt tal och formell/informell skrift, förutom de frågor som berörde endast skrift som då endast hade valen formell/informell skrift.

Jag gjorde en förstudie i vilken jag testade enkäten på tre före detta anställda. De fick göra enkäten och så fort de inte förstod, eller om frågan var otydlig eller tvetydig, så diskuterade vi fram ett bättre förslag.

Det var 100 personer som svarade på enkäten. Personerna var inte utvalda enligt något system, utan jag tog de första 100 personerna som var villiga att svara på en enkät, med undantaget att jag medvetet försökte få lite mer kvinnor för att försöka jämna ut resultatet eftersom det är en mycket större andel män på företaget. Enkäten delades ut i anknytning till möten, så att jag kort kunde förklara mitt syfte med undersökningen. Informanterna fick med sig enkäten för att svara på den vid lämpligt tillfälle under veckan.

Totalt svarade 100 personer på enkäten och av informanterna var 57 stycken vilket motsvarar 57 % män, och 43 stycken dvs 43 % kvinnor. Åldersgruppernas fördelning var att 42 % var mellan 20 och 30, 50 % mellan 30 och 40 och 8 % som var 40-50. Inga var över 50, vilket kunde förväntas eftersom företaget har många unga anställda. Informanterna hade varierad anställningstid på företaget, dvs allt från nyanställda till några som varit med sedan företaget startades. Av informanterna hade:

- 14 % varit på företaget mindre än 3 månader
- 23 % 3-6 månader
- 18 % 6 månader till 1 år
- 15 % 1-1,5 år
- 24 % 1,5-2 år
- 16 % 2 år eller mer

2.1 Definition och avgränsning av ämnet

Nationalencyklopedin (NEO <http://www.ne.se/>) definierar en anglicism som ett ”uttryckssätt som övertagits från engelskan. Exempel: leva upp till, checka in...” och Svenska Akademiens Ordlista (SAOL 2006:22) som ett ”typiskt engelskt uttryck som förekommer i ett annat språk.” Jag använder mig av både NEOs och SAOLs definitioner. Alltså inkluderar jag följande i min definition av anglicismer:

- engelska ord som lånats in i svenskan, t ex *display* och *release*.
- typiska engelska uttryck som direktöversatts som uttrycket *att sätta ner foten*.
- när engelskt och svenskt språk blandas, som t ex engelska ord med svensk böjning som *downloada* eller *replya*.

2.2 Bakgrund

Det har funnits fler språk än engelskan som influerat det svenska språket. Edlund och Hene (1992:43-57) har i sin bok *Lånord i svenskan om språkförändringar i tid och rum* beskrivit de influenser svenskan utsatts för genom tiden. De äldsta lånen kom från latin. Fram till fornsvensk tid lånades latinska ord från dåtidens postväsende och handel in i språket. Under medeltiden kom lån som hade med kristnandet att göra såsom religiösa, kyrkliga och tideräkningstermer. Med Hansan kom sedan de lågtyska lånen, som rörde handel, stadslivet och den dåtida kulturen. Reformationen och stormaktstiden medförde många militäriska substantiv och ord från gruvdriften från högtyskan. De andra stora handelsnationerna, Nederländerna och England, bidrog även med några lån under 1600-talen. Under 1700-talet kom många franska lånord till svenskan, mest politiska, och ord som berörde nöjesliv, tyg, kläder, mat och dryck, teater. Engelskan bidrog med en del lånord även under 1700-talet, mest ord som betecknade mat och spritdrycker men även sjöfartstermer. Under denna tid kom en del ord från tyskan, mest inom militärområdet och hantverksområdet. Även inlåningen från franska fortsatte på 1800-talet och då rörande kläder, tyger och dyl. Även en liten del tyska ord kom in, men den mest påtagliga delen av lån kom från engelskan. Engelskan fortsatte att vara den största språkinfluensen genom 1900-talet, under vilket det kommit många termer som berörde kommunikation och tidningar, men även mat och dryck och mycket annat.

Magnus Ljung diskuterade i boken *Skinheads, hackers & lama ankor: engelskan i 80-talets svenska* (1988) engelskans inflytande och utbredning under 1980-talet. Hans källor var primärt sport-, dator-, och dagstidningar, men även andra medier som radio, tv och böcker. Han konkluderade att inslaget av lån i sporttidningar var mycket litet och inslaget av lån i datortidningar stort. Han jämförde bland annat variablerna kön, ålder, yrke och utbildning. Slutsatsen blev då att tonåringar och unga var mer positivt inställda än medelålders och äldre, och att män var mer positiva än kvinnor. I boken tar Ljung även upp tre anledningar till att vi använder oss så starkt av engelskan: bristen på svenska termer, bekvämlighet och språkligt snobberi.

År 2006 rapporterades ett stort nordiskt projekt MIN (Moderne importord¹ i språka i Norden), med syftet att undersöka användandet av engelska och attityder till engelskan i de nordiska språken danska, svenska, svensk-finska, finskfinska, norska, isländska, färöiska². I undersökningen jämförs attityder till engelskan i språket mellan olika åldrar, kön, social

¹ Importord används som en sammanfattande term för alla typer av inlånade ord.

² Projektbeskrivning finns på projektets hemsida <http://moderne-importord.info/>

status, geografisk placering etc. Ett flertal personer har analyserat materialet med olika frågeställningar bland andra Tore Kristiansen och Catharina Nyström Höög.

Tore Kristiansen med flera gav 2006 ut boken *Nordiske språkhaldninger* som tog upp alla språken i varsin separat del och därefter en jämförelse språken emellan. Den svenska delen är författad av Olle Hammermo. Han drog slutsatsen att variabeln kön är den minst viktiga i attityden till engelskan. Åldern är den viktigaste variabeln, och man ser att generellt är det så att ju yngre informant desto positivare är attityden till engelskan. På tredje plats kom utbildning och tillgänglighet till dator. Alltså yngre och mer utbildade var mer positiva än äldre och människor utan utbildning. Han drog även slutsatsen att "...svenskar visar stor tolerans gentemot avvikelser från standardnormen men är negativa mot bruket av engelska som arbetspråk." (2006:140). Även så drog han slutsatsen att "[j]u yngre man är desto mer positiv är man till engelska som arbetspråk." (2006:125). Ålder är enligt Hammermo en viktig faktor. Ju yngre man är desto positivare inställning har man och desto mer använder man engelska. Kön var inte en så viktig faktor, även om män var lite mer positiva. Generellt så var Danmark mest engelskvänligt och på andra plats kom Sverige. Därefter följde Finskinland, Svenskfinland, Norge, Färöarna och minst engelskvänliga var Island.

I boken *Teamwork? Man kan lika gärna samarbeta. Svenska åsikter om importord* (2005:b) analyserade Catharina Nyström Höög material från den svenska delen av samma undersökning. Nyström Höög gick lite djupare in på importordens omfång och anpassning till språket i både tal och skrift och attityderna runt dem. Hon fokuserade på just sambandet mellan livsstil och inställning till moderna importord i Sverige.

Även artikeln *Ord vi dissas* (Språkvård 2005/2:a) byggde på samma material, men Nyström Höög fokuserade här på två av projektets delundersökningar: en telefonenkät om drygt 1000 svenskar och ett gruppsamtal och enskilda intervjuer med 24 svenskar. Hon drog slutsatsen att svenskar ansåg att i svenskan användes alldeles för många engelska importord och att det borde nyskapas flera ord för dessa företeelser och saker, men ändå så föredrog informanterna varianterna *mail/mejl* framför *e-post*. Trots att anpassningen av uttal och stavning gör importorden lättare att hantera i svenskan var det endast hälften av informanterna som ansåg det vara en bra idé att försvenska stavningen. Undersökningsgruppen diskuterade importord och deras svenska ersättningsord och Nyström Höög (2005/2:a: 8) kom fram till att "[u]ppfattningen om ordens precision och användbarhet väger alltså tyngre än deras språkliga ursprung."

Harriet Sharp (2001) undersökte användandet av engelska i svenskt talspråk i boken *English in spoken Swedish: a corpus study of two discourse domains*. Hon studerade tal på

arbetsrelaterade affärsmöten på ett internationellt sjöfartsföretag i Stockholm (Coolkorpusen) och informellt vardagliga samtal mellan unga människor (Visbykorpusen). Ungdomarna var mellan 19-25 och deras spontana tal var hämtat från inspelningarna av en dokusåpa. Kodväxling skedde i större grad hos företagsfolket (var 14:e sekund) än hos de unga (var 58:e sekund). De unga kvinnorna kodväxlade mycket mindre än de unga männen. Bland ungdomarna noterade Sharp också en betydlig skillnad mellan kvinnor och män. De unga männen använde tre gånger mer engelska än kvinnorna. I samtal kvinnor emellan användes knappt någon engelska. Användningen av engelska steg bland kvinnorna då männen deltog i konversationerna. Då drog Sharp slutsatsen att kvinnor ackommoderar mer än män. Sharp påpekade att vissa ordklasser är självklart lättare att överföra, som verb, substantiv och adjektiv. Värt att nämna var att i materialet fanns en noterbart stor andel interjektioner, 68 % av alla ettordsytranden. Detta kanske berodde på att det var spontant tal. Sharp kom fram till att användande av kodväxling i Coolkorpusen berodde på samtalsämne, och majoriteten förekom vid affärsspecifika samtalsämnen och arbetspecifika fraser eller ord. I materialet i Sharps undersökning var 2,5 % av alla orden engelska.

3 Resultat av materialinsamlingen

Först presenteras och kommenteras de anglicismer som användes i tal och sedan de som framkom i skrift. Jag har valt att använda den engelska stavningen, dvs *mail* inte *mejl* i ordlistan över anglicismerna i tal. Vid förekomsten av blandade uttryck mellan svenska och engelska, så kallade svengelska ord och uttryck, har jag försökt att stava dem så uttalsenligt som möjligt. I ordlistan över orden i skrift har jag naturligtvis skrivit orden som de var stavade av informanterna.

3.1 Anglicismer i tal

Totalt antal insamlade anglicismer i tal är 179 stycken. Hela listan över alla ord som samlades in och deras frekvens finns redovisade i bilaga 1. De 10 mest frekventa anglicismerna i tal redovisas i tabell 1.

Tabell 1. De 10 mest frekventa anglicismerna i mitt material och antalet förekomster.

| Ord | Antal |
|----------|-------|
| Okay | 71 |
| Release | 61 |
| Basic | 50 |
| Walkman | 43 |
| Deadline | 43 |
| Yes | 41 |
| Internet | 39 |
| Agenda | 39 |
| Display | 37 |
| Support | 33 |

Jag observerade några fenomen när jag samlade in mitt material. Det finns fem exempel på att man använde det engelska ordet *table*, trots att det är så pass likt svenskans *tabell*. Vid ett tillfälle användes konstruktionen *table:t* som bestämd form istället för formen *tabellen*.

Jag hörde också ordet *vision* med det engelska uttalet, även om den svenska varianten är så pass lik eftersom det bara är uttalet som skiljer sig. I skrift förekom det inga exempel på detta ord.

I materialet fanns det även några översättningslån som redovisas i tabell 2.

Tabell 2. Direktöversatta uttryck från det muntliga materialet

| Direktöversatt uttryck | Engelskt originaluttryck | Svenskt uttryck |
|---------------------------|--------------------------|--------------------------------------|
| Att sätta ner foten | To put your foot down | Att säga till |
| Du är välkommen | You are welcome | Varsågod / ingen orsak |
| Att hoppa till slutsatser | To jump to conclusions | Att dra slutsatser |
| Att korsa fingrarna | To cross your fingers | Att hålla tummarna |
| Den stora bilden | The big picture | Helhetsbilden |
| Att tänka utanför lådan | To think outside the box | Att tänka utanför de vanliga ramarna |
| Att ge ett föredrag | To give a lecture | Att hålla ett föredrag |

Värt att nämna är att bland materialet påträffades exempel på när både direktöversättningar som t.ex. *den stora bilden* och direktlånet *the big picture* användes (se bilaga 1). Det fanns även en del engelskinspirerade uttryck, och exempel på dessa ser vi i tabell 3.

Direktöversättningarna *att tänka utanför lådan* och *att ge ett föredrag*, förekommer vid sidan om hybriderna *att tänka utanför boxen* och *att ge en lecture*. Samtidigt finner vi både direktöversatta *bits and pieces* och den svensk-engelska kombinationen *bits och pieces* bland materialet (se bilaga 1).

Tabell 3. Svensk-engelska kombinationer av uttryck i tal.

| Svensk-engelska kombinationer |
|--------------------------------------|
| Bits och pieces |
| Bli rolled out |
| Börja från scratch |
| Det ligger i pipelinen |
| Ge en lecture |
| Tänka utanför boxen |
| Mastrat den kunskapen |
| Systemet flippade ut |

3.2 Anglicismer i skrift

Totalt antal insamlade ord i skrift är 138 stycken. Hela listan på alla ord som samlades in och deras frekvens finns redovisade i bilaga 2. De 10 mest frekventa anglicismerna i skrift i mitt material är sammanställda i tabell 4.

Tabell 4. De 10 mest frekventa anglicismerna i mitt material och antalet förekomster.

| Ord | Antal |
|-------------|--------------|
| Release | 63 |
| Deadline | 49 |
| Logga in | 46 |
| Attachment | 45 |
| Input | 42 |
| Internet | 41 |
| Applikation | 36 |
| Checka in | 35 |
| Ready | 31 |
| Feedback | 31 |

Intressant att nämna är fördelningen mellan svenska och engelska synonyma ord och frekvensen av dem emellan. I tabellerna 5-9 ser vi fördelningen mellan de svenska orden och de engelska orden med svensk verbändelse. I tabell 5 ser vi att det engelska ordet *delete* med en svensk verbändelse var mycket vanligare än de andra två synonyma svenska orden *ta bort* och *radera*.

Tabell 5. *Fördelningen mellan svenska och svengelska synonyma ord*

| Ord | Antal |
|------------|--------------|
| Deleta | 19 |
| Ta bort | 7 |
| Radera | 3 |

I tabell 6 ser vi det engelska verbet *print* med svensk verbändelse *-a* och det engelska verbet med den svenska verbpartikeln *ut*.

Tabell 6. *Fördelningen mellan svenska ord och hybridvarianter mellan svenska och engelska.*

| Ord | Antal |
|------------|--------------|
| Printa | 3 |
| Printa ut | 4 |
| Skriva ut | 6 |

Det förekom både det engelska verbet *download* med den svenska verbändelse *-a* och direktöversättningen *nerladda*, med verbpartikeln först i sammansättningar.

Tabell 7. *Fördelningen mellan svenska ord och hybridvarianter mellan svenska och engelska.*

| Ord | Antal |
|------------|--------------|
| Downloada | 19 |
| Nerladda | 4 |
| Ladda ner | 7 |

Ordet *svara* var mer frekvent än den svengelska varianten *replya* som syns i tabell 8.

Tabell 8. *Fördelningen mellan svenska ord och hybridvarianter mellan svenska och engelska.*

| Ord | Antal |
|------------|--------------|
| Replya | 9 |
| Svara | 19 |

I tabellerna 9-16 redovisas vilket ord man valt och man kan även se fördelningen av vilken stavning man valt att använda. I det skriftliga materialet kan man alltså jämföra stavning, dvs om man föredrar att kopiera den engelska stavningen rakt av eller om man tenderar att försvenska stavningen. Som tabell 9 visar så fanns inga förekomster av *e-posta*, *e-maila* eller *e-mejla*.

Tabell 9. Fördelningen mellan vilket ord man valt och vilken stavning man valt.

| Ord | Antal |
|-------|-------|
| Maila | 27 |
| Mejla | 21 |

Den engelska stavningen *maila* var lite mer vanlig än den försvenskade varianten *mejla*. 1997 var inte *mejla* upptaget i SAOL, men ordet hade kommit in 1998. Båda är dock angivna som vardagliga ord, vilket *e-posta*, som också är upptaget, inte är. Varken *e-mejl* eller *e-mejla* har blivit upptagna i SAOL 2006.

Den svenska stavningen *mejl* är lite mer vanlig än den engelska *mail*, som vi ser i tabell 10, vilket är tvärtom jämfört med det motsvarande verbet där den engelska stavningen var vanligare, vilket vi ser i tabell 9.

Tabell 10. Fördelningen mellan vilket ord man valt och vilken stavning man valt.

| Ord | Antal |
|------|-------|
| Mail | 11 |
| Mejl | 17 |

Det fanns inte några förekomster av *e-mail* eller *e-mejl* i 2006 års upplaga av SAOL, men både *mail*, *e-post*, *e-brev* är upptagna i SAOL. *Mail* är angiven som vardagligt. 1997 var inte *mejl* och *mejla* upptaget, men de hade kommit in 1998.

När det gäller ordet *nice* så är den engelska stavningen mer än dubbelt så vanlig som den svenska, *najs*. *Najs/nice* finns inte upptagna i SAOL 2006.

Tabell 11. Fördelningen mellan vilken stavning man valt

| Ord | Antal |
|------|-------|
| Nice | 14 |
| Najs | 6 |

I det skriftliga materialet förekom 31 stycken svenska stavningar *okej* och 7 stycken *okay*, men inget *okey*.

Tabell 12. *Fördelningen mellan vilken stavning man valt*

| Ord | Antal |
|------|-------|
| Okay | 7 |
| Okey | 0 |
| Okej | 31 |

1986 var *okej* och *okay*, men inte *okey*, upptagna i SAOL. 1997 hade inte *okey* blivit upptagen, men 1998 fanns alla tre varianterna. *Okey* och *okay* refererar till *okej*, i 1998 och 2004 års utgåvor. Varianterna *okej* och *okey* finns båda upptagna i 2006 års utgåva men varianten *okay* är borttagen. 2006 har även verbet *okeja* som är en vardaglig variant av ”godkänna” kommit in i SAOL.

Även när det gäller orden *site* och *sajt* så är den engelska varianten vanligast.

Tabell 13. *Fördelningen mellan vilken stavning man valt*

| Ord | Antal |
|------|-------|
| Site | 17 |
| Sajt | 13 |

1997 fanns det inga förekomster, 1998 hade *sajt* blivit upptaget i SAOL, och det fanns med i 2004 och 2006 års upplagor. *Sajt* var definierat som vardagligt och betyder en ”webbplats” (2006:788).

Det fanns en förekomst av *tight* men nio stycken av *tajt* i det skriftliga materialet. Båda varianterna är upptagna i 2006 års utgåva av SAOL. 1998 var *tajt* och *tight* utbytbara men 2006 stod *tight* som en variantform till *tajt* (2006:970).

Tabell 14. *Fördelningen mellan vilken stavning man valt*

| Ord | Antal |
|-------|-------|
| Tight | 1 |
| Tajt | 9 |

Det fanns en förekomst av *fake* men ingen av *fejk*. 1997 och 1998 fanns varken *fake* eller *fejk* men verbet *fejka* var upptaget. 2004 och 2006 var fortfarande *fejk* inte upptaget, men *fejka* och *fejkning* var upptagna.

Tabell 15. Fördelningen mellan vilken stavning man valt

| Ord | Antal |
|------|-------|
| Fake | 1 |
| Fejk | 0 |

Av det engelska verbet *fake* har jag fått följande varianter: *faka* och *fake:a*. Det fanns en förekomst av det engelska ordet *fake* med semikolon för att indikera att det är ett verb, men ingen förekomst av den svenska varianten *fejka*. 1998 hade verbet *fejka* kommit in i SAOL.

Tabell 16. Fördelningen mellan vilken stavning man valt

| Ord | Antal |
|--------|-------|
| Fake:a | 1 |
| Faka | 1 |
| Fejka | 0 |

Från de olika stavningarna i tabell 9–16 ser man en liten tendens att ju längre ett ord förekommit i det svenska språket, desto troligare är det att man försvenskar stavningen. Den försvenskade stavningen *okej* hade mycket högre frekvens än *okay* och *okej* var upptaget i 1986 års SAOL. Den svenska varianten *mejla* var vanligare än den engelska varianten *mail*. *Tajt* hade högre frekvens än *tight*. Detta ord är också upptaget i SAOL, där även den engelska stavningen står som en variant. *Najs* var inte lika vanligt som den engelska varianten *nice*, och *najs* var inte upptaget i SAOL. *Fejk* var inte upptaget i SAOL 2006 och det fanns inte hellre något exempel i materialet. Intressant var att den engelska stavningen *maila* var vanligare än svenska *mejla*, men den svenska *mejla* var vanligare än *mail*. Kön var den enda variabel som var mätbar bland e-postkorrespondenserna och det var ingen märkbar skillnad i stavning mellan män och kvinnor.

3.3 En jämförelse mellan anglicismer i tal och skrift

Generellt kan man säga att i det talade materialet fanns dels fler exempel på engelska direktlån, dels fler engelska ord med svensk böjning och även fler direktöversatta uttryck. Man märker även att det finns ord som är vanliga både i skrift och i tal. Det verkar inte vara någon stor skillnad mellan vilka anglicismer/ord man väljer i tal respektive i skrift.

4 Resultaten av enkätundersökningen

I följande kapitel redovisas och diskuteras resultatet av enkätundersökningen.

4.1 Vilka ord är acceptabla och i vilka situationer?

Fråga ett behandlade vilka ord de anställda ansåg acceptabla i olika situationer. Resultatet redovisas i tabellerna 17-20 nedan. De nio översta orden, från *yes* till och med *input*, är de mest frekventa orden i insamlingen. Vi ser att det även är de orden som är mest acceptabla enligt informanterna. *Internet* och *deadline* ansågs som accepterade i alla kategorier (formell/inf tal/skrift) av alla informanter. Det vi kan notera är att informellt tal och informell skrift har nästan samma frekvens och formellt tal och formell skrift har nästan samma siffror. Detta indikerar att det inte är så stor skillnad på vilka ord vi accepterar i tal och skrift. Dock finns det en liten skillnad mellan vilka ord vi accepterar i formella respektive informella sammanhang. *Yes* är ett ord som var accepterat i informellt språk medan det inte ansågs accepterat i formellt språk. *Internet* och *deadline* ansågs lika accepterat i formellt och informellt språk. Detta skulle kunna bero på att *yes* anses mer som slang medan *Internet* och *deadline* är arbetspråk.

Tabell 17. Acceptansen i procent av olika ord och i vilken situation.

| | Informellt tal | Formellt tal | Informell skrift | Formell skrift |
|-------------|-----------------------|---------------------|-------------------------|-----------------------|
| Yes | 85 | 31 | 83 | 25 |
| Checka in | 92 | 81 | 88 | 79 |
| Applikation | 71 | 69 | 70 | 68 |
| Display | 89 | 83 | 89 | 79 |
| Internet | 100 | 100 | 100 | 100 |
| Deadline | 100 | 100 | 100 | 100 |
| Okej | 97 | 81 | 95 | 79 |
| Release | 79 | 62 | 71 | 49 |
| Input | 92 | 77 | 92 | 77 |
| Aligna | 40 | 25 | 100 | 52 |
| Downloada | 69 | 31 | 41 | 29 |
| Entra | 34 | 31 | 31 | 31 |
| Forwarda | 65 | 39 | 52 | 31 |
| Rampa upp | 51 | 43 | 49 | 42 |
| Deleta | 67 | 37 | 57 | 35 |
| Chart | 57 | 31 | 51 | 31 |
| Dresscode | 82 | 59 | 67 | 52 |
| Issue | 78 | 68 | 68 | 78 |
| Mainstream | 74 | 51 | 78 | 49 |
| Debug | 66 | 48 | 65 | 48 |

Som tabell 18 visar finns det ingen noterbar skillnad mellan männen och kvinnorna. *Yes* ansåg 86 % av männen och 84 % av kvinnorna vara acceptabelt i informellt tal. 32 % av männen ansåg *yes* acceptabelt i formellt tal och 30 % av kvinnorna. *Entra* och *downloada* är de enda orden som divergerar från mönstret. Här är det en skillnad i att männen är mer positiva till de två försvenskade verben. *Downloada* i informellt tal har 73 % jämfört med kvinnornas 65 %, och i formellt tal är det 33 % respektive 29 %. I informell skrift är det 45 % respektive 37 % och i formell skrift 33 % respektive 25 % för kvinnorna. Genomsnittet för informellt tal är 75 % för män respektive 74 % för kvinnor, för formellt tal är det 58 % för män respektive 57 % för kvinnor, för informell skrift är det 73 respektive 72 % för kvinnor och i formell skrift 57 % för män respektive 56 % för kvinnor.

Tabell 18. Acceptansen i procent av olika ord hos männen respektive kvinnorna och i vilka situationer. IT= informellt tal, FT= formellt tal, IS= informell skrift och FS= formell skrift.

| | Man IT | Man FT | Man IS | Man FS | Kvinna IT | Kvinna FT | Kvinna IS | Kvinna FS |
|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|----------------------|----------------------|----------------------|----------------------|
| Yes | 86 | 32 | 81 | 27 | 84 | 30 | 82 | 23 |
| Checka in | 92 | 81 | 88 | 79 | 92 | 81 | 88 | 79 |
| Applikation | 71 | 68 | 70 | 67 | 71 | 70 | 70 | 69 |
| Display | 89 | 84 | 89 | 80 | 89 | 82 | 89 | 78 |
| Internet | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 |
| Deadline | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 |
| Okej | 98 | 82 | 95 | 78 | 96 | 80 | 95 | 80 |
| Release | 78 | 61 | 69 | 47 | 80 | 63 | 73 | 51 |
| Input | 93 | 77 | 93 | 77 | 91 | 77 | 91 | 77 |
| Aligna | 41 | 27 | 100 | 55 | 39 | 23 | 100 | 49 |
| Downloada | 73 | 33 | 45 | 33 | 65 | 29 | 37 | 25 |
| Entra | 37 | 34 | 34 | 35 | 31 | 28 | 28 | 27 |
| Forwarda | 65 | 39 | 53 | 32 | 65 | 39 | 51 | 30 |
| Rampa upp | 51 | 44 | 49 | 43 | 51 | 42 | 49 | 41 |
| Delete | 67 | 37 | 56 | 35 | 67 | 37 | 58 | 35 |
| Chart | 57 | 32 | 51 | 31 | 57 | 30 | 51 | 31 |
| Dresscode | 80 | 58 | 67 | 53 | 84 | 60 | 67 | 51 |
| Issue | 78 | 67 | 68 | 78 | 78 | 69 | 68 | 78 |
| Mainstream | 74 | 51 | 78 | 49 | 74 | 51 | 78 | 49 |
| Debug | 67 | 49 | 65 | 49 | 65 | 47 | 65 | 47 |
| Genomsnitt | 75 | 58 | 73 | 57 | 74 | 57 | 72 | 56 |

I tabell 19 redovisas i procent vilka ord som de olika åldersgrupperna ansåg acceptabla och i vilka situationer de ansågs acceptabla. Eftersom fördelningen av informanterna var 42 % mellan 20 och 30, 50 % mellan 30 och 40 och endast 8 % var 40-50, bör en reservation göras mot gruppen 40-50 år då varje person utgör så stor andel av procenten och en persons åsikt ändrar skalan mycket. Om man jämför ordet *yes* i informellt tal (IT) mellan de tre åldersgrupperna kan man notera 90 respektive 80, respektive 88. Det finns alltså inga stora skillnader mellan ålderskategorierna. Tabellen visar alltså även att det finns samma skillnad mellan informellt och formell språk i alla åldersgrupperna, men ingen direkt skillnad mellan tal och skrift.

Tabell 19. Acceptansen i procent av olika ord hos de olika åldersgrupperna och i vilka situationer. IT= informellt tal, FT= formellt tal, IS= informell skrift och FS= formell skrift.

| | 20-30 år | | | | 30-40 år | | | | 40-50 år | | | |
|-------------|----------|------|------|------|----------|------|------|------|----------|-----|-----|-----|
| | IT | FT | IS | FS | IT | FT | IS | FS | IT | FT | IS | FS |
| Yes | 90 | 31 | 90 | 26 | 80 | 28 | 78 | 22 | 88 | 40 | 80 | 40 |
| Checka in | 98 | 86 | 95 | 86 | 84 | 76 | 80 | 74 | 100 | 90 | 100 | 80 |
| Applikation | 76 | 76 | 76 | 76 | 64 | 66 | 66 | 64 | 75 | 60 | 60 | 60 |
| Display | 95 | 90 | 95 | 86 | 82 | 76 | 82 | 74 | 100 | 90 | 100 | 80 |
| Internet | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 |
| Deadline | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 |
| Okej | 98 | 86 | 98 | 86 | 96 | 76 | 96 | 74 | 100 | 90 | 90 | 80 |
| Release | 86 | 67 | 79 | 52 | 74 | 58 | 66 | 46 | 75 | 60 | 60 | 50 |
| Input | 98 | 83 | 98 | 83 | 84 | 72 | 84 | 72 | 100 | 80 | 100 | 80 |
| Aligna | 43 | 26 | 100 | 57 | 38 | 22 | 100 | 48 | 38 | 40 | 100 | 50 |
| Downloada | 74 | 33 | 43 | 31 | 66 | 28 | 38 | 26 | 63 | 40 | 50 | 40 |
| Entra | 36 | 33 | 33 | 33 | 32 | 28 | 28 | 28 | 38 | 40 | 40 | 40 |
| Forwarda | 64 | 43 | 57 | 33 | 56 | 36 | 48 | 28 | 50 | 40 | 50 | 40 |
| Rampa upp | 55 | 45 | 52 | 45 | 48 | 40 | 46 | 38 | 50 | 50 | 50 | 50 |
| Deleta | 74 | 40 | 62 | 38 | 62 | 36 | 52 | 32 | 63 | 30 | 60 | 40 |
| Chart | 62 | 33 | 55 | 33 | 52 | 28 | 48 | 28 | 63 | 40 | 50 | 40 |
| Dresscode | 88 | 62 | 71 | 57 | 76 | 56 | 62 | 48 | 88 | 60 | 80 | 50 |
| Issue | 86 | 74 | 74 | 86 | 72 | 64 | 64 | 72 | 75 | 60 | 60 | 80 |
| Mainstream | 83 | 55 | 83 | 52 | 70 | 48 | 70 | 46 | 50 | 50 | 50 | 50 |
| Debug | 71 | 52 | 71 | 52 | 62 | 44 | 60 | 44 | 63 | 50 | 60 | 50 |
| Genomsnitt | 78,9 | 60,8 | 76,6 | 60,6 | 69,9 | 54,1 | 68,4 | 53,2 | 74 | 61 | 72 | 60 |
| Max | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 |

I tabell 20 a-b redovisas attityderna de anställda har i jämförelse med anställningstiden. Här syns att ju längre man arbetat på företaget desto mer positiv till anglicismer är man generellt. Det var bara i grupperna som arbetat mindre än 6 månader som hade noll i andel, dvs att ingen i gruppen accepterade ordet. Det är bland informanterna med anställningstid över två år som man hittar flest ord där 100 %, dvs att alla i gruppen accepterade ordet. I informellt tal anser 50 % i gruppen upp till <3 månader att yes är acceptabelt, 52 % av gruppen 3–6 månader, 78 % av gruppen 6 månader-1år, 93 % av gruppen 1-1,5 år, 91 % av gruppen 1,5-2 år och 100 % i gruppen 2 år eller mer. Det blir i princip en stigande skala från 50 % upp till 100 %, förutom att det går från 93% ner till 91% och sedan upp till 100%.

Tabell 20a. Acceptansen i procent av olika ord hos informanter med olika anställningstid och i vilka situationer. IT= informellt tal, FT= formellt tal, IS= informell skrift och FS= formell skrift.

| | <3 månader | | | | 3-6 månader | | | | 6 månader - 1 år | | | |
|-------------|------------|------|-----|------|-------------|-----|-----|-----|------------------|------|------|------|
| | IT | FS | IS | FS | IT | FT | IS | FS | IT | FT | IS | FS |
| Yes | 50 | 7,1 | 50 | 0 | 52 | 13 | 44 | 8,7 | 77,8 | 27,8 | 77,8 | 22,2 |
| Checka in | 64,3 | 42 | 50 | 35,7 | 52 | 44 | 52 | 44 | 88,9 | 72,2 | 83,3 | 66,7 |
| Applikation | 21,4 | 21,4 | 21 | 21,4 | 35 | 35 | 35 | 35 | 66,7 | 61,1 | 66,7 | 61,1 |
| Display | 50 | 42,9 | 50 | 35,7 | 35 | 44 | 35 | 83 | 72,2 | 77,8 | 72,2 | 66,7 |
| Internet | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 |
| Deadline | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 |
| Okej | 92,9 | 42,9 | 86 | 35,7 | 91 | 44 | 87 | 83 | 100 | 72,2 | 100 | 66,7 |
| Release | 35,7 | 21,4 | 21 | 14,3 | 83 | 35 | 35 | 17 | 66,7 | 66,7 | 66,7 | 33,3 |
| Input | 64,3 | 85,7 | 64 | 85,7 | 52 | 91 | 52 | 91 | 88,9 | 100 | 88,9 | 100 |
| Aligna | 7,1 | 0 | 100 | 7,1 | 13 | 0 | 100 | 13 | 27,8 | 11,1 | 100 | 38,9 |
| Downloada | 21,4 | 7,1 | 7,1 | 0 | 35 | 4,3 | 4,3 | 0 | 61,1 | 16,7 | 27,8 | 16,7 |
| Entra | 7,1 | 7,1 | 7,1 | 7,1 | 4,3 | 4,3 | 4,3 | 4,3 | 16,7 | 16,7 | 16,7 | 16,7 |
| Forwarda | 14,3 | 7,1 | 7,1 | 0 | 26 | 8,7 | 13 | 0 | 55,6 | 27,8 | 38,9 | 16,7 |
| Rampa upp | 7,1 | 7,1 | 0 | 7,1 | 8,7 | 4,3 | 4,3 | 4,3 | 33,3 | 27,8 | 33,3 | 27,8 |
| Deleta | 21,4 | 7,1 | 7,1 | 7,1 | 26 | 4,3 | 13 | 4,3 | 61,1 | 22,2 | 44,4 | 16,7 |
| Chart | 7,1 | 0 | 7,1 | 0 | 13 | 0 | 8,7 | 0 | 44,4 | 16,7 | 38,9 | 16,7 |
| Dresscode | 64,3 | 7,1 | 21 | 0 | 57 | 13 | 30 | 8,7 | 88,9 | 27,8 | 55,6 | 22,2 |
| Issue | 85,7 | 21,4 | 21 | 85,7 | 87 | 26 | 26 | 52 | 100 | 61,1 | 61,1 | 100 |
| Mainstream | 71,4 | 7,1 | 86 | 7,1 | 78 | 8,7 | 87 | 8,7 | 100 | 33,3 | 100 | 27,8 |
| Debug | 14,3 | 0 | 14 | 0 | 26 | 4,3 | 22 | 4,3 | 61,1 | 27,8 | 61,1 | 27,8 |
| Max | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 |
| Genomsnitt | 45 | 33,9 | 41 | 27,5 | 49 | 29 | 43 | 33 | 70,6 | 48,3 | 66,7 | 47,2 |

Om vi jämför tabell 20a med 20b så ser vi att genomsnittet är högre i 20b vilket klart visar att acceptansen av anglicismer är högre ju längre man varit på företaget.

Tabell 20b. Acceptansen i procenten av olika ord hos de olika åldersgrupperna och i vilka situationer. IT= informellt tal, FT= formellt tal, IS= informell skrift och FS= formell skrift.

| | 1 - 1,5 år | | | | 1,5 - 2 år | | | | 2 år > | | | |
|-------------|------------|-----|-----|-----|------------|------|------|------|--------|-----|-----|-----|
| | IT | FT | IS | FS | IT | FT | IS | FS | IT | FT | IS | FS |
| Yes | 93,3 | 40 | 93 | 33 | 91,7 | 33,3 | 91,7 | 29,2 | 100 | 50 | 100 | 44 |
| Checka in | 93,3 | 93 | 93 | 93 | 100 | 91,7 | 100 | 91,7 | 100 | 100 | 100 | 100 |
| Applikation | 86,7 | 80 | 80 | 80 | 87,5 | 87,5 | 87,5 | 87,5 | 93,8 | 94 | 94 | 94 |
| Display | 93,3 | 93 | 93 | 93 | 100 | 95,8 | 100 | 95,8 | 100 | 100 | 100 | 100 |
| Internet | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 |
| Deadline | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 |
| Okej | 100 | 93 | 100 | 93 | 100 | 91,7 | 100 | 95,8 | 100 | 100 | 100 | 100 |
| Release | 100 | 93 | 87 | 47 | 100 | 91,7 | 87,5 | 75 | 100 | 100 | 94 | 75 |
| Input | 93,3 | 100 | 93 | 100 | 100 | 95,8 | 100 | 95,8 | 100 | 100 | 100 | 100 |
| Aligna | 40 | 40 | 100 | 53 | 45,8 | 33,3 | 100 | 79,2 | 87,5 | 56 | 100 | 94 |
| Downloada | 80 | 40 | 40 | 40 | 87,5 | 41,7 | 45,8 | 41,7 | 93,8 | 63 | 88 | 63 |
| Entra | 46,7 | 40 | 40 | 40 | 45,8 | 41,7 | 41,7 | 41,7 | 68,8 | 63 | 63 | 63 |
| Forwarda | 80 | 40 | 53 | 40 | 87,5 | 33,3 | 79,2 | 45,8 | 93,8 | 88 | 94 | 69 |
| Rampa upp | 53,3 | 47 | 53 | 40 | 83,3 | 50 | 83,3 | 50 | 100 | 100 | 100 | 100 |
| Deleta | 80 | 40 | 73 | 33 | 87,5 | 37,5 | 83,3 | 37,5 | 93,8 | 88 | 94 | 88 |
| Chart | 73,3 | 40 | 53 | 40 | 83,3 | 45,8 | 83,3 | 45,8 | 93,8 | 69 | 94 | 69 |
| Dresscode | 93,3 | 67 | 80 | 53 | 91,7 | 83,3 | 87,5 | 75 | 100 | 94 | 94 | 100 |
| Issue | 100 | 87 | 87 | 100 | 95,8 | 87,5 | 87,5 | 95,8 | 100 | 94 | 94 | 100 |
| Mainstream | 100 | 53 | 100 | 47 | 95,8 | 83,3 | 95,8 | 83,3 | 100 | 100 | 100 | 100 |
| Debug | 80 | 53 | 80 | 53 | 87,5 | 50 | 87,5 | 50 | 93,8 | 100 | 94 | 100 |
| Max | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 |
| Genomsnitt | 84,3 | 67 | 80 | 64 | 88,5 | 68,7 | 87,1 | 70,8 | 96 | 88 | 95 | 88 |

Kön och ålder har inte någon direkt inverkan på informantens svar utan det var anställningstiden på företaget som var den avgörande faktorn. Ju längre man arbetat på företaget, desto mer acceptabelt blev användandet av anglicismer, till och med i formella sammanhang och i skrift. Det känns som att det finns en tröskel för nyanställda men när de kommit över den så accepteras fler och fler engelska ord. Det finns en liten indikation att vilka ord man anser acceptabla varierar beroende på vilken typ av ord det rör sig om. T ex är i princip alla tekniska ord acceptabla och även ord som *management* och *business* som tillhör den så kallade företags- och ledarskapsjargongen.

4.2 Vilken stavning föredrogs?

Fråga två i enkäten behandlade vilka stavningsförslag som informanten föredrog i formell respektive informell skrift. De som föredrog den svenska stavningen *tajt* var alla nyanställda. En informant, en man, 20-30 år, anställd 6 månader -1 år, skrev till vid sidan om ordet att det spelar ingen roll, *tight/tajt* är lika bra i både formellt och informellt språk.

Tabell 21. Fördelningen i procent av vilken stavning man föredrog

| Ord | Informell skrift | Formell skrift |
|------------|-------------------------|-----------------------|
| Tight | 62 | 99 |
| Tajt | 38 | 1 |

Intressant är även att ingen föredrog *najs* över *nice* i formell skrift. *Najs* är inte upptaget i SAOL. Speciellt i formell skrift är det mer accepterat att lyfta in och använda det engelska ordet. Detta resultat överensstämmer med resultatet av de insamlade orden där den föredragna stavningen också var *nice* (se tabell 11 ovan).

Tabell 22. Fördelningen i procent av vilken stavning man föredrog

| Ord | Informell skrift | Formell skrift |
|------------|-------------------------|-----------------------|
| Nice | 82 | 100 |
| Najs | 18 | 0 |

I formell skrift föredrogs engelska till 100 %, men i informell skrift var det 18 % som föredrog *najs*.

Tabell 23. Fördelningen i procent vilken stavning man föredrog

| Ord | Informell skrift | Formell skrift |
|------------|-------------------------|-----------------------|
| Fake | 31 | 41 |
| Fejk | 69 | 59 |

Den svenska stavningen *fejk* föredrogs. I informell skrift var det cirka två tredjedelar som föredrog den svenska och en tredjedel den engelska. I formell skrift var det inte lika stor skillnad, då nästan tre femtedelar föredrog *fejk* och två femtedelar *fake*.

Tabell 24. Fördelningen i procent av vilken stavning man föredrog

| Ord | Informell skrift | Formell skrift |
|------------|-------------------------|-----------------------|
| Fake:a | 2 | 7 |
| Faka | 1 | 3 |
| Fejka | 97 | 90 |

Den försvenskade stavningen *fejka* föredrogs av 97 informanter jämfört med endast två informanter som valde *fake:a* och en som valde *faka* i informell skrift. I formell skrift var det lite fler som accepterade de svenska stavningarna, dvs 90 informanter föredrog *fejka*, sju *fake:a* och tre *faka*.

Tabell 25. *Fördelningen i procent av vilken variant man föredrog*

| Ord | Informell skrift | Formell skrift |
|--------|------------------|----------------|
| E-post | 23 | 29 |
| E-mail | 40 | 41 |
| E-majl | 4 | 3 |
| Mail | 18 | 16 |
| Mejl | 15 | 11 |

Intressant är att det fanns informanter som kryssat att de föredrog orden *e-mail*, *e-mejl*, och *e-post*, eftersom det inte fanns någon förekomst av dessa ord i det insamlade materialet. Alltså påstod informanterna att de föredrog dessa ord trots att jag inte fann några exempel på att de användes, men i tabell 25 ovan ser vi att i enkäten kryssade informanterna för att de föredrog *e-post*, speciellt i formell skrift.

Tabell 26. *Fördelningen i procent av vilken variant man föredrog*

| Ord | Informell skrift | Formell skrift |
|---------|------------------|----------------|
| E-posta | 9 | 11 |
| E-maila | 12 | 13 |
| E-mejla | 2 | - |
| Maila | 33 | 45 |
| Mejla | 44 | 31 |

I tabell 26 visas att informanterna föredrog *mejla* i informell skrift men *maila* i formell skrift. Bland de andra varianterna fanns ingen direkt skillnad mellan informellt och formellt språk. Intressant var att det var en noterbar skillnad i vad man föredrog mellan substantivet *e-mail* och varianter och verbet *e-maila* och varianter. *E-post* och *e-mail* känns tydligen mer acceptabelt än *e-posta* och *e-maila*.

Generellt så var det ingen skillnad mellan vilken stavning man föredrog i informell och formell skrift. I de fåtal stavningar som skiljde sig åt föredrogs engelsk stavning i formell skrift och den svenska varianten i informella sammanhang. I 2006 års upplaga var *tight* det enda av dessa ord vars engelska originalstavning var upptagen av SAOL.

Under sammanställningen av tabellerna så kunde man notera att informanterna valde de försvenskade varianterna som *najs/tajt/fejk* i både formell och informell eller så föredrog informanten de engelska varianterna *nice/tight/fake* etc. i båda sammanhangen. Vidare så valde några informanter *najs/tajt/fejk* i informella och *nice/tight/fake* i formella. Bland informanterna fanns alltså två tydliga inställningar. Den största gruppen föredrog en typ av stavning och då använde den i både formella/informella sammanhang. Det kunde dock variera från ord till ord om det var den engelska stavningen eller en försvenskad stavning personen föredrog. Den andra gruppen föredrog den svenska stavningen i informell skrift men den engelska i formell skrift. Det fanns ingen som föredrog tvärtom, dvs. svenska i formell skrift och engelska i informell.

4.3 Vilka ord eller uttryck anses acceptabla?

Frågorna tre, fyra och fem i enkäten behandlar vilka ord man skulle valt att använda respektive vilka ord man anser acceptabla i olika situationer. I tabell 27 ser vi fördelningen mellan *delete*, *radera* och *ta bort*. Det var nio stycken, fem kvinnor och fyra män, blandat jämt på 20-30 och 30-40 som valde *delete* i alla kategorier. Intressant var att alla hade arbetat på företaget minst 1 år. Det fanns en stor grupp som valde *delete* i informellt tal men *radera* i de tre resterande kategorierna. Det var även fem informanter som specifikt påpekade att de tyckte att alla orden var helt synonyma och att de skulle kunna tänka sig att använda vilket av orden i vilken av situationerna som helst.

Tabell 27. Fördelningen i procent mellan vilken variant man föredrog

| Ord | Informellt tal | Formellt tal | Informell skrift | Formell skrift |
|---------|----------------|--------------|------------------|----------------|
| Delete | 75 | 12 | 12 | 12 |
| Radera | 3 | 79 | 79 | 79 |
| Ta bort | 22 | 9 | 9 | 9 |
| Totalt | 100 | 100 | 100 | 100 |

Uttrycket *spenderar tid* tyckte 86 stycken var helt acceptabelt att använda i formell skrift och i tal och 88 stycken i informell skrift och tal. *Korsa fingrarna*, detta direktöversatta engelska uttryck (*to cross ones fingers*) ansågs av 41 stycken vara acceptabelt att använda i informellt tal. Detta trots att det finns ett motsvarande uttryck *att hålla tummarna* i svenska. *Hoppa till slutsatser* ansåg 17 stycken av informanterna acceptabelt i informellt och formellt tal och i informell skrift. I formell skrift var det endast 3 stycken som ansåg det acceptabelt.

Tabell 28. Fördelningen mellan vilka varianter man ansåg acceptabla att använda och i vilka situationer.

| Ord | Informellt tal | Formellt tal | Informell skrift | Formell skrift |
|-----------------------|----------------|--------------|------------------|----------------|
| Korsa fingrarna | 41 | 12 | 27 | 9 |
| Spendera tid | 88 | 86 | 88 | 86 |
| Hoppa till slutsatser | 17 | 17 | 17 | 3 |

Hålla ett föredrag tyckte alla 100 informanterna var acceptabelt. Ge ett föredrag ansåg 21 stycken även vara acceptabelt i både informellt tal, och 14 stycken tyckte det var acceptabelt i formellt tal. 13 stycken tyckte även det var godtagbart att i informellt tal låna in hela frasen *give a lecture*. Av de personerna var 8 män och 5 kvinnor och alla hade jobbat på företaget längre än 2 år. Sju stycken tyckte även det gick bra att använda sig av uttrycket *ge en lecture* i informellt tal och fyra stycken tyckte det gick bra i informell skrift.

Tabell 29. Fördelningen mellan vilka varianter man ansåg acceptabla att använda och i vilka situationer.

| Ord | Informellt tal | Formellt tal | Informell skrift | Formell skrift |
|--------------------|----------------|--------------|------------------|----------------|
| Give a lecture | 13 | 0 | 0 | 0 |
| Ge en lecture | 7 | 0 | 4 | 0 |
| Ge ett föredrag | 21 | 0 | 14 | 0 |
| Hålla ett föredrag | 100 | 100 | 100 | 100 |

De flesta reagerade på *rulla ner* och en del tyckte det lät konstigt och någon kom och frågade mig om det uttrycket verkligen finns eller om det var en kuggfråga. *Skrolla ner* var det vanligaste valet. Ingen ansåg att *rulla ner*³ vara accepterat i informell skrift eller tal.

Tabell 30. Fördelningen mellan vilken variant man föredrog

| Ord | Informellt tal | Formellt tal | Informell skrift | Formell skrift |
|-------------|----------------|--------------|------------------|----------------|
| Scroll down | 0 | 0 | 0 | 0 |
| Skrolla | 79 | 79 | 79 | 79 |
| Skrolla ner | 48 | 48 | 48 | 48 |
| Rulla ner | 5 | 0 | 5 | 0 |

³ Det engelska *scroll down* betyder exakt 'rulla ner' och frasen *rulla ner* är flitigt använt i datormanualer, där man använder *scroll down* i den engelska versionen.

4.4 Vilka ord är upptagna i SAOL?

Fråga nummer sex i enkäten tog upp vilka ord informanterna trodde var upptagna i SAOL. I tabell 31 ser vi fördelningen av vilka ord informanterna trodde var upptagna i SAOL. Informanterna kunde välja mer än ett alternativ så totalt blir antalet inte exakt 100.

Tabell 31. Fördelningen mellan vilka varianter informanterna trodde/visste var/upptagna i SAOL

| Ord | Antal |
|---------|-------|
| E-posta | 72 |
| E-maila | 0 |
| E-mejla | 29 |
| Maila | 8 |
| Mejla | 62 |

Upptagna av SAOL (2006) var *e-posta* och *mejla*, den senare med beteckningen ”vardagligt”. Dessa var de två ord som flest informanter trodde var upptagna. Trots att folk ändå hade en känsla av vilka ord som var korrekta enligt SAOL, så korresponderar det inte med vilka ord de använde, jämför med tabell 9. Tabell 9 visade att ingen använde *e-posta* och den engelska stavningen var vanligare än den svenska.

4.5 Stör det dig att folk använder anglicismer i tal/skrift?

Fråga sju och åtta handlade om användandet av anglicismer störde de anställda i tal respektive skrift. Ja, svarade en nyanställd man, med motiveringen: ”om man använder det av bekvämlighet, folk lägger betydelser i ordet och använder det fel, vilket skapar förvirring.” En kvinna, 30-40, nyanställd svarade ”ja – det är så onödigt när det finns bra svenska ord”.

49 kryssade nej i tal och 47 nej i skrift. Motiveringarna till varför folk använder anglicismer i tal var desamma som varför de använde dem i skrift. De fyra vanligaste motiveringarna var:

- engelskan är så vanlig
- jag gör det själv
- inte om det effektiviserar kommunikationen och huvudsaken med en konversation är ju att förstå varandra
- det är okej så länge budskapet går fram

Tabell 32. *Fördelningen mellan antalet informanter som ansåg det störande att det användes anglicismer.*

| | Tal | Skrift |
|--------|------------|---------------|
| Ja | 29 | 30 |
| Nej | 49 | 47 |
| Ibland | 22 | 23 |

Det var nästan en fjärdedel av alla som kryssade för svarsalternativet 'ibland', med motiveringarna:

- när det blir för mycket eller störande
- när man försvenskar uttryck och det låter dumt
- när det blir så fel eller överdrivet att det blir en nästan komisk effekt.

En nyanställd man mellan 30-40 skrev att det är störande "när jag vet att det finns bra svenska ord som de borde känna till". En annan nyanställd man mellan 20-30 tyckte att det störde "endast när de försvenskar engelska uttryck som spendera tid etc".

4.6 Använder du dig av anglicismer?

Fråga nio och tio tog upp om de anställda själva använder sig av anglicismer på jobbet. 100 av 100 stycken angav att de använder sig av anglicismer. Det var 92 stycken som svarat på varför de använde sig av anglicismer och av dem hade ett flertal fler än en anledning. En nyanställd (3 månader) man mellan 30 och 40, skrev att: "...jag inbillar mig att omgivningen förstår mig bättre då. Debugga upplevs mer specifikt än felsöka". I tabell 33 nedan har jag sammanfattat och grupperat anledningarna som informanterna angav till varför de använde sig av anglicismer på arbetet. Den vanligaste orsaken står överst och sedan är de redovisade i fallande ordning ner till den minst vanliga orsaken.

Tabell 33. Sammanfattning av anledningarna till att informanterna använder anglicismer.

| Anledning | Antal |
|---|-------|
| Det engelska ordet betecknar just denna specifika företeelse här på jobbet även om det finns liknande svenska ord. | 71 |
| Effektiviserar arbetet/samtalen. | 37 |
| Ren lättja. Man orkar inte översätta /tänka efter vad den svenska varianten blir (då t ex alla manualer är på engelska). | 32 |
| Det engelska ordet är det första som kommer in i tanken. | 17 |
| Det engelska ordet är kortare/lättare. | 11 |
| Engelskan är mer beskrivande och man hittar inget korrekt/bra korresponderande ord i svenskan. | 11 |
| Man ser/hör så mycket engelska att det faktiskt ibland känns naturligare att använda engelska. | 10 |
| Det känns mer proffsigt/accepterat att använda det engelska ordet. | 8 |
| Vet inte det korrekta svenska ordet. När man börjar så lär man sig de engelska och sedan används det alltid. | 4 |
| Det engelska ordet är vanligare, (så man tror folk förstår då). För jag inbillar mig att omgivningen förstår mig bättre då. | 3 |
| Att prata engelska berikar oss. | 1 |

4.7 Är det mer acceptabelt att använda anglicismer i tal än i skrift?

I fråga elva i enkäten undrade jag om det var mer acceptabelt att använda anglicismer i tal än i skrift. Majoriteten, 91 %, svarade att det var mer acceptabelt att använda sig av anglicismer i tal, men om man tittar tillbaka till tabell 17 och kapitel 4.1 för att jämföra så ser vi att det blir motsägande siffror. Det skiljer sig inte på vilka ord man kunde använda i tal respektive i skrift, utan då var det snarare skillnad mellan formellt/informellt.

Tabell 34. Fördelningen mellan de som ansåg anglicismer mer acceptabelt i tal än i skrift.

| Svar | Antal |
|--------|-------|
| Ja | 91 |
| Nej | 0 |
| Ibland | 9 |

De vanligaste anledningarna till att informanterna ansåg det mer acceptabelt att använda anglicismer i tal än i skrift finns grupperade i tabell 35. Den vanligaste anledningen, som 34 informanter angav, var att man lägger mer tid på skriften och då har man tid att byta ut anglicismer mot svenska ord. I tal kan man fråga om man inte förstår det engelska uttrycket, vilket man inte kan i skrift.

Tabell 35. De vanligaste anledningarna till varför anglicismer är mer accepterat i tal än i skrift.

| Anledning | Antal |
|---|-------|
| För att man lägger lite mer tid på skriften. För att man kan läsa igenom/tänka efter vad det heter på svenska/bättre sätt att formulera sig. I skrift bör man reflektera bättre och vara mer korrekt. | 34 |
| För då kan man fråga om man inte förstår. | 23 |
| Man kan läsa av situationen mer, som kroppsspråk, kontext etc. | 5 |
| Det är väl lite mer socialt acceptabelt. | 3 |

4.8 Positivt och negativt med anglicismer

Den första intressanta observationen är att informanterna hade både skrivit ner positiva och negativa effekter med anglicismer. Det var ett fåtal som bara hade skrivit enbart fördelar och ingen som hade skrivit endast nackdelar. Majoriteten av argumenten var positiva och några specifika argument och förslag var: ”Klart det är bra. Det är väl bra att man försöker aligna (sic!) sig mot engelskan” och ”vi borde göra som danskarna och ta över det engelska ordet och sluta tjafsa.” Båda var från män, mellan 20-30 som arbetat på företaget 1-1,5 år. Det var även en man mellan 30-40 år, som varit anställd 2 år eller mer som skrev att ”det engelska inflytandet är mycket bra och om vi tar med oss engelskan hem så ger vi våra barn ett försprång”.

Tabell 36. Fördelar med anglicismer.

| Anledning | Antal |
|---|-------|
| Underlättar inläringen av engelska. Förbättrar vår engelska (eftersom svenskan närmar sig engelskan). | 19 |
| Minskar avståndet mellan olika språk/kulturer och det ger mer samhörighet i språken. Bra att det finns globala uttryck för samma företeelse. Då blir det mer likhet med de orden man ser i sin omgivning: som litteratur, datorprogram, Internet etc. | 18 |
| Berikar språket. | 14 |
| Täcker upp de luckor som finns i språket. Ny teknik och nya arbetsmetoder har inte alltid införlivats i vårt språk. | 11 |
| Det finns inga bra ord på svenska, det engelska ordet betecknar denna specifika företeelse här på jobbet. | 8 |
| Det engelska ordet är det första som kommer in i tanken och ökar ens språkkunskaper. | 7 |
| Man ser/hör så mycket engelska att det faktiskt känns naturligt att använda. | 7 |
| Om det engelska ordet är kortare/lättare så kan man använda det synonymt. Används som en synonym för att slippa upprepa sig. | 7 |
| Engelskan är mer beskrivande och man hittar inget korrekt/bra korresponderande ord i svenskan. | 7 |
| Det engelska ordet är vanligare (så folk förstår). | 7 |
| Det känns mer accepterat att använda det engelska ordet. | 6 |
| Effektiviserar arbetet/kommunikationen/samtalen. | 5 |
| Trendigt/ låter proffsigt | 3 |

Tabell 37. Nackdelar med anglicismer.

| Anledning | Antal |
|---|--------------|
| Att vi inte tar vara på svenskan. | 7 |
| För mycket engelska kan leda till felaktig användning av det svenska ordet/språket. | 5 |
| Man vet inte hur man skall stava och rättstavningsprogrammet kan inte hjälpa när man blandar två språk. | 4 |
| Att vi accepterar engelskan då drabbas det svenska språket. | 4 |
| Att man tar med sig engelskan hem från jobbet och börjar implementera den överallt och till slut så börjar man låta löjlig (lite som Anita Ekberg). | 3 |
| Engelskan i svenskan ökar klyftan mellan olika åldrar (unga-gamla) och mellan gammalt och nytt – snart kanske vi glömmet de svenska orden. | 2 |

Slutligen skulle jag vilja nämna att sist i enkäten tackade jag för medverkan och efter det hade nio stycken svarat *varsågod* och 13 stycken *you are welcome*.

5 Analys och diskussion

Uppsatsens syfte var att undersöka vilka och mängden av anglicismer som förekommer i kommunikation på svenska på ett företag där engelska är koncernspråk i tal och skrift. Resultaten från min undersökning visar att det var i princip samma ord som förekom och som var vanligast på företaget i tal och i skrift. Undersökningen utfördes i två steg; först samlades anglicismer in på företaget och sedan undersöktes attityden till dessa anglicismer. På så sätt kunde jag notera att de ord som informanterna använde och deras åsikter om dessa ord inte alltid stämde.

Generellt kan man säga att i det talade materialet fanns dels fler exempel på engelska direktlån, dels blandningar mellan svenska och engelska och även ett flertal direktöversatta uttryck. De anställdas attityder till de förekommande anglicismerna var generellt positiva enligt enkäten, och de blev mer positiva ju längre de arbetat på företaget. Kön och ålder spelade dock inte någon direkt roll. Förklaringen till att anställningstiden är en viktig faktor skulle kunna vara att svengelskan har kommit att bli ett arbetsspråk och för att klara arbetet så måste man lära sig att hantera det. Alla åldrar och båda könen accepterar och blir inskolade med dessa termer sedan man börjat på företaget. De tekniska facktermerna är ju på engelska, så det kan även tänkas att det är lite prestige i att man kan använda och förstå engelska facktermer.

Generellt var det ingen skillnad mellan vilken stavning man föredrog i informell och formell skrift. Det fanns två tydliga drag, nämligen de som föredrog en typ av stavning och då

använde den i både formella/informella sammanhang och även några som föredrog den svenska stavningen i informell skrift men den engelska i formell skrift. Under sammanställningen av tabellerna kunde man notera att informanterna valde t ex *najs* i både formell och informell skrift eller så föredrog informanten *nice* i båda sammanhangen. Några valde *najs* i informella och *nice* i formella sammanhang. Eftersom det totalt då blev fler som ansåg den engelska stavningen *nice* mer formell än den försvenskade stavningen *najs* så kan man tolka det som att engelska används oftare i formella sammanhang på företaget och att en försvenskning av en stavning anses mer informell och kanske till och med mer som slang. Intressant är att vad informanterna uppger att de föredrar inte överensstämde med vad som verkligen användes. Det gjordes i princip ingen större skillnad på orden, möjligtvis att den engelska stavningen var lite vanligare i formell skrift. Majoriteten svarade i undersökningen att det var mer acceptabelt att använda sig av anglicismer i tal, men jämförde man sedan med vilka ord de angav som acceptabla i skrift respektive tal visade det sig att informanterna inte gjorde någon direkt skillnad mellan tal och skrift. Det fanns ingen direkt skillnad mellan vilka anglicismer man använde i tal och skrift, men ändå ansåg informanterna att anglicismer är mer acceptabelt i tal. Att det inte är någon skillnad mellan användningen av anglicismer i tal och skrift skulle kunna vara en indikation på att det finns många tillfällen då det engelska ordet är mer exakt och att det inte finns svenska synonymer. Alltså använder man samma ord i både tal och skrift.

Ljung (1988) tog upp tre anledningar till att vi använder oss av engelskan: bristen på svenska termer, bekvämlighet och språkligt snobberi. Dessa fanns också angivna som anledningar i min enkätundersökning. Bristen på svenska termer toppade även min lista (tabell 33 kapitel 4.6), bekvämlighet skulle kunna innefatta anledningarna som lättja och att de inte orkade översätta, och att det engelska ordet är lättare eller kortare. Språkligt snobberi fanns även med på min lista: jag fick förslag som att engelska låter mer proffsigt eller anses mer accepterat. Men enligt min undersökning så fanns det fler anledningar än de tre som Ljung tog upp, bland annat toppade anledningen att det effektiviserar kommunikationen.

I materialet i Sharps (2001) undersökning var bara 2,5 % av alla orden engelska. Värt att nämna är att under insamlingen av det skriftliga materialet var det betydligt mer än 2,5 %, närmare 15 % engelska ord i mitt skriftliga material. Bland ungdomarna noterade Sharp en betydlig skillnad mellan kvinnor och män. De unga männen använde tre gånger mer engelska än kvinnorna. Denna tendens fanns inte i mitt material.

Hammermo drog slutsatsen att "...svenskar visar stor tolerans gentemot avvikelser från standardnormen men är negativa mot bruket av engelska som arbetsspråk." (2006:140). Även att "[j]u yngre man är desto mer positiv är man till engelska som arbetsspråk" (2006:125). Denna tendens fanns inte i mitt material, då åldern inte var en faktor i attityden till anglicismer. Det är snarare anställningstiden på företaget som påverkar informanternas inställning, och ju längre man arbetat desto mer positiv var man.

Nyström Höög (2005:a) drog slutsatsen att svenskarna ansåg sig använda alldeles för många engelska importord och att det borde nyskapas flera ord för dessa saker, men ändå så föredrog informanterna *mail* eller *mejl* framför *e-post*. Den attityden framkom inte i min undersökning, utan till och med tvärt om var de anställda relativt positivt inställda till engelskan. En möjlig orsak till detta skulle kunna vara att engelskan och/eller svengelskan har etablerat sig som arbetsspråk, och då måste man lära sig att förstå och använda detta språk för att fungera effektivt i arbetsmiljön. En annan orsak skulle kunna vara att inom specialistområden är engelskan dominerande. Många ledningstermer är inlånade från engelska vilket leder till att folk med specialkunskaper och högt uppsatta chefer använder de engelska termerna. Då kan det ju anses prestigefyllt och fint att använda engelska uttryck.

Under uppsatsens tillkomst lade jag märke till fler och fler ord och intressanta uttryck och engelsk-svenska kombinationer. Speciellt lade jag märke till att det oftast är substantiv, adjektiv och verb, dvs innehållsord, som lånas in. Jag kunde i mitt material påträffa meningar där endast pronomenet, prepositioner, obestämda artiklar eller bindeord, dvs funktionsord, var svenska, som *Jag mailar och requestar ett meeting*.

6 Avslutning

Undersökningen fick mig att bland annat reflektera över orden *mail* och *post*. Vi har importerat ordet (*e-mail*) från engelskan och till och med skapat vår egen försvenskade stavningsvariant (*e-mejl*). Att vi använder och föredrar *mail/mejl* framför *e-majl/e-mejl* är kanske inte så konstigt, kortare ord är ju faktiskt lätthanterligare att använda. Men om vi ändå tar bort e:et (elektronisk) i det engelska ordet *e-mail* hade vi lika gärna kunnat använda det svenska ordet *post*, som är lika kort som *mail*, men exakt lika missvisande eftersom *mail* betyder 'post', inte 'elektronisk post'. Vi har alltså lånat över det engelska ordet men låtit det stå för något annat. För vi kan ju inte säga *mail* om vanlig post, dvs man hör aldrig någon säga "mailmannen kom med mail i morse och lade i

min maillåda”. Dock används i engelskan även just *mail*, inte bara *e-mail*, och då vet man ju inte om det syftar på elektronisk post eller inte, men det verkar fungera problemfritt i engelskan. Man kan ju fråga sig varför vi inte kunde utvidga betydelsen för vårt redan existerande ord *post* till att även innefatta elektronisk post. Men detta har jag ännu inte sett en tendens till – men tror att det hade kunnat fungera problemfritt. Det finns ju till och med ett ord som är mer rättvisande än *e-post* vilket borde vara *e-brev*, eller eventuellt endast *brev*.

Jag tycker att detta är ett intressant ämne och hade gärna studerat fler aspekter om jag haft tid. Det hade bland annat varit roligt att göra en bredare studie av anglicismer i tal i Sverige och då jämföra antingen åldrar, kön eller på olika arbetsgrupper/platser/ typer av arbeten. En annan möjlighet hade varit att undersöka förekomsten av anglicismer eller engelska importord i skolmaterial eller i klassrummen.

Hade det funnits tid hade jag även kunnat undersöka kvoten engelska ord mellan anställda, chefer och höga chefer för att se om resultaten skiljer sig. Detta med tanke på vad Einarsson (2004) säger om att förändringar introduceras av personer med hög prestige: ”Nya språkliga drag tas i bruk i olika omfattning av olika typer av språkbrukare, och de slår igenom och blir allmänna oftast, men inte alltid, om de introduceras av grupper med hög prestige...” (2004:224)

Det hade även varit mycket intressant att studera böjning av engelska ord som lånas in i svenskan. Då skulle man kunna ha enkätfrågor liknande: Har MFF många A) supportrar B) supporters C) supporterar etc. eller Erik har löst de två A) issuesen, B) issusena, C) issusna. Man skulle även kunna undersöka om folk vet om ett engelskt ord som lånas in i svenskan automatiskt blir ett neutrum eller utrumord, som en/ett meeting, en/ett mail, en/ett request etc.

7 Källförteckning

Edlund, Lars Erik & Hene Birgitta. 1992: *Lånord i svenskan: om språkförändringar i tid och rum*. Höganäs: Wiken.

Einarsson, Jan. 2004: *Språksociologi*. Lund: Studentlitteratur.

Hammermo, Olle. 2006: *Sverige* (delrapport) I *Nordiske språkhaldningar*. Oslo: Novus. Sidan 118-141.

Kristiansen, Tore et al. (red.). 2006: *Nordiske språkhaldningar*. Oslo: Novus.

Ljung, Magnus. 1988: *Skinheads, hackers & lama ankor: engelskan i 80-talets svenska*. Stockholm: Trevi.

MIN projektets hemsida (April 2007)

<http://moderne-importord.info/>

NEO

<http://www.ne.se/>

Nyström Höög, Catharina. 2005a: "Ord vi dissas". *Språkvård* 2005:2, sidan 4-9.

Nyström Höög, Catharina. 2005b: *Teamwork? Man kan lika gärna samarbeta. Svenska åsikter om importord*. Oslo: Novus.

Sharp, Harriet. 2001: *English in spoken Swedish: a corpus study of two discourse domains*. Stockholm: Almqvist & Wiksell International.

Svenska Akademiens Ordlista (SAOL). (1986) elfte upplagan. Stockholm: Nordstedts förlag.

Svenska Akademiens Ordlista (SAOL). (1997) elfte upplagan, elfte tryckningen. Stockholm: Nordstedts förlag.

Svenska Akademiens Ordlista (SAOL). (1998) tolfte upplagan, tredje tryckningen. Stockholm: Nordstedts förlag.

Svenska Akademiens Ordlista (SAOL). (2004) tolfte upplagan, åttonde tryckningen. Stockholm: Nordstedts förlag.

Svenska Akademiens Ordlista (SAOL). (2006) trettonde upplagan, första tryckningen. Stockholm: Nordstedts förlag.

8 Bilagor

Här följer mina tre bilagor; bilaga 1: ordlista över tal, bilaga 2: ordlista över skrift och bilaga 3: enkäten.

8.1 Bilaga 1: Lista över alla ord, fraser och uttryck i tal

Här är en lista över alla insamlade anglicismer i den muntliga undersökningen. Orden står i alfabetisk ordning och den andra kolumnen visar deras frekvenser. Den tredje kolumnen används för att förklara den svenska betydelsen om jag tror att det behövs eller för andra kommentarer.

| Ord | Antal förekomster | Kommentarer |
|--------------------|-------------------|-------------|
| Action | 6 | |
| Agenda | 39 | |
| Alarmerande | 4 | |
| Aligna | 7 | |
| All time high | 4 | Börsrekord |
| Amendment | 8 | |
| Applikation | 31 | |
| Attachment | 15 | |
| Basic | 50 | |
| Benchmarka | 1 | |
| Bits and pieces | 1 | |
| Bits och pieces | 1 | |
| Bli rolled out | 1 | |
| Boss | 1 | |
| Brand | 5 | |
| Briefa | 3 | |
| Briefing | 1 | |
| Browser | 3 | |
| Business case | 1 | |
| By default | 3 | |
| Per default | 1 | |
| Börja från scratch | 1 | |
| Call center | 19 | |
| Case | 8 | |
| Cash | 3 | |
| Certifiera | 1 | |
| Champion | 3 | |
| Change request | 4 | |
| Chart | 3 | |
| Chatta | 3 | |
| Checkar in | 26 | |

| | | |
|------------------------|----|------------------------------|
| Cleara | 4 | |
| Coach | 1 | |
| Coacha | 3 | |
| Commita | 6 | |
| Commitment | 5 | |
| Connector | 1 | |
| Cost center | 4 | |
| Crash log | 1 | |
| Crash-course | 1 | |
| Date | 2 | |
| Deadline | 43 | |
| Deal | 9 | |
| Debug | 2 | |
| Deleta | 15 | |
| Design | 32 | |
| Det ligger i pipelinen | 1 | |
| Det ligger i pipen | 3 | |
| Display | 37 | |
| Download | 5 | |
| Downloada | 19 | |
| Driver | 7 | |
| Du är välkommen | 4 | Varsågod. Ingen orsak. |
| Editera | 16 | |
| Entra | 1 | |
| Event | 8 | |
| Face to face | 5 | |
| Feed-back | 7 | |
| Filtra | 1 | från <i>filtrerar</i> |
| Final candidate | 5 | |
| Flippa ut | 3 | |
| Flopp | 2 | |
| Floppa | 1 | |
| Flow | 7 | |
| Formatera | 2 | |
| Forwarda | 7 | |
| Gadget | 1 | |
| Ge en lecture | 1 | Hålla föredrag |
| Ge ett föredrag | 7 | |
| Googla | 17 | Informationssöka på Internet |
| Hacker | 1 | |
| Handsfree | 14 | |
| Happy hour | 3 | |
| Head set | 25 | |
| Hint | 4 | Antydan |
| Homepage | 7 | |
| Hoppa till slutsatser | 20 | Dra slutsatser |
| Image | 19 | |

| | | |
|-----------------|----|-----------------------------|
| Inbox | 19 | |
| Input | 13 | |
| Insert | 5 | |
| Internet | 39 | |
| Issue | 27 | |
| Joint venture | 1 | Samriskföretag |
| Keyboard | 2 | |
| Kickoff | 2 | |
| Kit | 7 | |
| Korsa fingrarna | 1 | Hålla tummarna |
| Laptop | 17 | |
| Launch | 7 | Lansering |
| Layout | 3 | |
| Lead | 7 | |
| Level | 1 | |
| Line up | 1 | |
| Lina upp | 1 | |
| Logga in | 29 | |
| Look | 3 | |
| Mainstream | 1 | |
| Management | 9 | |
| Manager | 9 | |
| Managera | 2 | I betydelsen 'ta hand om' |
| Mastra | 3 | I betydelsen 'bemästra' |
| Meeting | 7 | |
| Mission | 1 | engelskt uttal inte svenskt |
| Mix | 4 | |
| Mode | 6 | |
| Monitor | 1 | |
| Multitasking | 1 | |
| Nerladda | 4 | |
| Nice | 19 | |
| Nittygritty | 1 | Detaljer |
| Okay | 71 | |
| On-demand | 1 | |
| On-line | 13 | |
| Outline | 7 | |
| Outline:a | 4 | |
| Ut-line:a | 2 | Svenskt uttal på <i>ut</i> |
| Output | 5 | |
| Outsourca | 2 | |
| Ut-soursa | 3 | Svenskt uttal på <i>ut</i> |
| Overkill | 13 | |
| Peer | 3 | |
| Performance | 9 | |
| Pinpointa | 1 | |
| Policy | 13 | |
| Poster | 5 | |

| | | |
|------------------|----|---|
| Power | 4 | |
| Printa | 8 | |
| Printer | 6 | |
| Promota | 3 | |
| Push | 2 | |
| Pusha | 9 | |
| Rampa upp | 4 | |
| Refill | 1 | |
| Release | 62 | |
| Replya | 13 | |
| Return rate | 2 | |
| Review | 11 | |
| Roll out | 1 | |
| Scanna | 5 | |
| Script | 13 | |
| Scrolla | 5 | |
| Scrolla ner | 1 | |
| Service minded | 4 | |
| Show-stopper | 4 | Något som fördröjer/ förhindrar produktion/arbetet |
| Sign-off | 1 | |
| Site | 27 | |
| Size | 5 | |
| Slimmad | 2 | |
| Sorry | 18 | |
| Sound | 2 | |
| Spam | 1 | |
| Spammar | 3 | |
| Speeda upp | 3 | |
| Spendera | 7 | om tid |
| Splitta | 1 | |
| Stakeholders | 2 | |
| Stand-by | 3 | |
| Stretcha | 1 | om gränser |
| Support | 33 | |
| Supporta | 17 | |
| Swop | 5 | |
| Sätta ner foten | 1 | Säga ifrån/ hävda sin åsikt |
| Table | 7 | Bestämd form var table:t |
| Take-away | 1 | |
| Target | 12 | |
| Team | 17 | |
| Test | 17 | |
| Testa | 21 | |
| The big picture | 1 | |
| Den stora bilden | 1 | Helhetsbilden |
| Tight | 5 | |

| | | |
|---------------------|----|--------------------------------------|
| Time-out | 1 | |
| Tool | 21 | |
| Trend | 17 | |
| Trendig | 2 | |
| Tänka utanför boxen | 3 | |
| Tänka utanför lådan | 1 | |
| Unifiera | 2 | |
| United | 1 | |
| Update | 6 | |
| Upphottad | 2 | |
| Utcheckat | 22 | |
| Walkman | 43 | |
| Webben | 12 | |
| Win win situation | 1 | engelskt uttal på <i>situation</i> . |
| Win win situation | 3 | svenskt uttal på <i>situation</i> . |
| Vision | 3 | |
| Yes | 41 | |

8.2 Bilaga 2: Lista över alla ord, fraser och uttryck i skrift

Här är en lista över alla insamlade anglicismer i den skriftliga undersökningen. Orden står i alfabetisk ordning och den andra kolumnen visar deras frekvenser. Den tredje kolumnen används för att förklara den svenska betydelsen om jag tror att det behövs eller för andra kommentarer.

| Ord | Antal förekomster | Kommentarer |
|-----------------|-------------------|-------------|
| Action | 2 | |
| Agenda | 7 | |
| Alarmerande | 4 | |
| Aligna | 3 | |
| All time high | 1 | |
| Amendment | 5 | |
| Applikation | 36 | |
| Attachment | 45 | |
| Basic | 9 | |
| Brainstorma | 2 | |
| Brand | 2 | |
| Browser | 2 | |
| By default | 1 | |
| Per default | 2 | |
| Call center | 7 | |
| Champion | 4 | |
| Chart | 1 | |
| Chatta | 3 | |
| Checka in | 35 | |
| Coacha | 3 | |
| Commita | 1 | |
| Commitment | 3 | |
| Cost center | 3 | |
| Crash log | 4 | |
| Deadline | 49 | |
| Deal | 1 | |
| Debug | 1 | |
| Deleta | 21 | |
| Design | 12 | |
| Display | 6 | |
| Downloada | 9 | |
| Dresscode | 2 | |
| Editera | 16 | |
| End of business | 15 | Dagen slut |
| Event | 6 | |
| Face to face | 3 | |
| Fail | 8 | |
| Faila | 7 | |

| | | |
|-------------------|----|-------------------------------|
| Fejla | 8 | |
| Fake | 1 | |
| Fejk | 0 | |
| Fake:a | 1 | |
| Faka | 1 | |
| Fejka | 0 | |
| Feedback | 31 | |
| Flopp | 2 | |
| Floppa | 1 | |
| Flow | 6 | |
| Flowchart | 3 | |
| Forwarda | 11 | |
| Googla | 18 | Infomationssöka på Internet |
| Guidelines | 6 | |
| Handsfree | 11 | |
| Happening | 1 | |
| Happy hour | 2 | |
| Hardware | 9 | |
| Head set | 15 | |
| Highlighta | 9 | |
| Homepage | 7 | |
| Image | 8 | |
| Inbox | 16 | |
| Input | 42 | |
| Insert | 3 | |
| Internet | 41 | |
| Issue | 17 | |
| Keyboard | 2 | |
| Kickoff | 1 | |
| Kit | 14 | |
| Kompilera | 4 | |
| Konvertera | 14 | |
| Köpa ett argument | 1 | Godta ett argument |
| Laptop | 12 | |
| Launch | 15 | |
| Launcha | 4 | |
| Layout | 5 | |
| Level | 3 | |
| Logga in | 46 | |
| Lounge | 2 | |
| Mail | 11 | |
| Mejl | 17 | |
| Maila | 27 | |
| Mejla | 21 | |
| Mainstream | 3 | |
| Management | 14 | |
| Manager | 11 | |
| Managera | 2 | I betydelsen 'att ta hand om' |

| | | |
|------------------|----|---------------------------|
| Market and sales | 2 | Marknadsavdelningen |
| Meeting | 7 | |
| Mindmap | 1 | |
| Mix | 7 | |
| Mode | 1 | |
| Newsletter | 1 | |
| Nice | 14 | |
| Najs | 6 | |
| Off | 1 | |
| Okay | 9 | |
| Okej | 34 | |
| On | 2 | |
| On-line | 6 | |
| Outlina | 3 | |
| Overkill | 2 | |
| Peer | 9 | |
| Policy | 17 | |
| Portfolio | 3 | |
| Power | 3 | |
| Printa | 3 | |
| Printa ut | 4 | |
| Printer | 8 | |
| Pusha | 6 | |
| Ready | 31 | |
| Release | 63 | |
| Replya | 9 | |
| Return rate | 1 | |
| Review | 21 | |
| Scanna | 5 | |
| Scrolla | 6 | |
| Service minded | 4 | |
| Sign off | 1 | |
| Site | 17 | |
| Sajt | 13 | |
| Size | 1 | |
| Snacks | 1 | |
| Software | 14 | |
| Sorry | 19 | |
| Sound | 2 | |
| Spam | 3 | Skräppost |
| Spamma | 5 | Skicka skräp/onödiga mejl |
| Speeda upp | 3 | |
| Spendera tid | 1 | |
| Stakeholders | 2 | |
| Support | 21 | |
| Swop | 1 | |
| Target | 1 | |

| | | |
|-----------|----|--|
| Team | 16 | |
| Template | 15 | Betyder 'mall' |
| Test | 11 | |
| Testa | 13 | |
| Tight | 1 | |
| Tajt | 9 | |
| Tool | 16 | |
| Trainee | 1 | |
| Trend | 18 | |
| Update | 5 | |
| Upphottad | 1 | |
| Utcheckat | 23 | |
| Walkman | 21 | |
| Webben | 15 | |
| Workshop | 11 | |
| Vs. | 5 | Förkortning för engelska <i>versus</i> |

8.3 Bilaga 3: Enkäten

Anglicismer

En anglicism är enligt Svenska Akademiens Ordlista (SAOL) "ett typiskt engelskt uttryck som förekommer i ett annat språk". Jag är intresserad av att undersöka dels användningen av anglicismer dels attityderna till anglicismer i tal och skrift på vår arbetsplats.

Vänligen ringa in:

Kön: Man Kvinna

Ålder: 20-30 30-40 40-50 50<

Hur länge har du arbetat på företaget? <3 mån 3-6 mån 6 mån-1år 1-1,5 år
1,5-2 år 2 år <

1. Sätt ett kryss efter de ord som du anser är acceptabla i följande situationer:

| | Informellt tal | Formellt tal | Informell skrift | Formell skrift |
|-------------|----------------|--------------|------------------|----------------|
| Yes | | | | |
| Checka in | | | | |
| Applikation | | | | |
| Display | | | | |
| Internet | | | | |
| Deadline | | | | |
| Okej | | | | |
| Release | | | | |
| Input | | | | |
| Aligna | | | | |
| Downloada | | | | |
| Entra | | | | |
| Forwarda | | | | |
| Rampa upp | | | | |
| Deleta | | | | |
| Chart | | | | |
| Dresscode | | | | |
| Issue | | | | |
| Mainstream | | | | |
| Debug | | | | |

2. Vilket av följande stavningsförslag föredrar du?

| | Informell skrift | Formell skrift |
|-------|------------------|----------------|
| Tight | | |
| Tajt | | |

| | Informell skrift | Formell skrift |
|------|------------------|----------------|
| Nice | | |
| Najs | | |

| | Informell skrift | Formell skrift |
|------|------------------|----------------|
| Fake | | |
| Fejk | | |

| | Informell skrift | Formell skrift |
|--------|------------------|----------------|
| Fake:a | | |
| Faka | | |
| Fejka | | |

| | Informell skrift | Formell skrift |
|--------|------------------|----------------|
| E-post | | |
| E-mail | | |
| E-majl | | |
| Mail | | |
| Mejl | | |

| | Informell skrift | Formell skrift |
|---------|------------------|----------------|
| E-posta | | |
| E-maila | | |
| E-mejla | | |
| Maila | | |
| Mejla | | |

3. Vilket/vilka av följande ord skulle du använda i följande situation?

| | Informellt tal | Formellt tal | Informell skrift | Formell skrift |
|---------|----------------|--------------|------------------|----------------|
| Deletea | | | | |
| Radera | | | | |
| Ta bort | | | | |

4. Vilket/vilka av följande uttryck anser du okej att använda och i så fall i vilken situation?

| | Informellt tal | Formellt tal | Informell skrift | Formell skrift |
|-----------------------|----------------|--------------|------------------|----------------|
| Korsa fingrarna | | | | |
| Spendera tid | | | | |
| Hoppa till slutsatser | | | | |

5. Vilket/vilka av följande varianter anser du okej att använda och i vilken situation?

| | Informellt tal | Formellt tal | Informell skrift | Formell skrift |
|--------------------|----------------|--------------|------------------|----------------|
| Give a lecture | | | | |
| Ge en lecture | | | | |
| Ge ett föredrag | | | | |
| Hålla ett föredrag | | | | |

| | Informellt tal | Formellt tal | Informell skrift | Formell skrift |
|-------------|----------------|--------------|------------------|----------------|
| Scroll down | | | | |
| Skrolla | | | | |
| Skrolla ner | | | | |
| Rulla ner | | | | |

6. Vilket/vilka av följande tror/vet du är upptagna i SAOL (Svensk Akademiens ordlista)?

- E-posta
 E-maila
 E-mejla
 Maila
 Mejla

7. Stör det dig att folk använder anglicismer i tal på jobbet?

- Ja -> varför?.....
 Nej -> varför?.....
 Ibland -> i så fall när?.....

8. Stör det dig att folk använder anglicismer i skrift på jobbet?

- Ja -> varför?.....
 Nej -> varför?.....
 Ibland -> i så fall när?.....

9. Använder du dig av anglicismer i tal på jobbet?

- Ja -> varför?.....
 Nej -> varför?.....
 Ibland -> i så fall när?.....

10. Använder du dig av anglicismer i skrift på jobbet?

- Ja -> varför?.....
 Nej -> varför?.....
 Ibland -> i så fall när?.....

11. Anser du det mer okej att använda anglicismer i tal än skrift?

- Ja -> varför?.....
 Nej -> varför?.....
 Ibland -> i så fall när?.....

12. Vilka är fördelarna och/eller nackdelarna med anglicismer?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Tack för din medverkan!